

en tendens til enten at tvinge eksportvarerne ind på hjemmemarkedet eller at hæmme eksportproduktionen til fordel for produktionen for hjemmemarkedet.

Vanskelighederne for den intereuropæiske handel består bl. a. deri, at de former, hvori denne tidligere foregik, er sprængt. Før krigen havde de øvrige europæiske lande en mereksport til England og en merimport fra Tyskland, som blev betalt i sterling. Efter krigen har England balanceret sin handel med det øvrige Europa og endda i perioder haft et overskud, medens Tyskland ikke for tiden spiller nogen større rolle i den europæiske samhandel. Dette har tvunget landene ind i bilaterale handelsarrangementer, der har begrænset den samlede omsætnings størrelse og ført til en uøkonomisk fordeling af vigtige varer mellem landene. Vejen ud af denne misere må gå gennem større flexibilitet i handelsaftalerne både i rum og i tid, gennem afslutningen af multilaterale handelsarrangementer, gennem kreditydelser og gennem aftaler om balancering af betalingerne over længere perioder. En forudsætning herfor er det atter, at pengeforholdene stabiliseres.

I et afsluttende afsnit drøftes mulighederne for en produktionsudvidelse af tilstrækkeligt omfang. Der redegøres for de flaskehalse, der hidtil har hæmmet produktionsforøgelsen og for sådanne, som efterhånden må forventes at opstå. Efterhånden vil der ske et skift fra de tidligere produktionsstadier, der var flaskehalse i 1946 og 1947 (kul og jern) til senere produktionsstadier (jern- og metalindustriens kapacitet). En sammenligning mellem de produktionsmål, der er kendt fra de forskellige landes genopbygningsprogrammer, og de muligheder, der findes for at øge produktionen, viser, at målene vil kunne nås, forudsat at problemerne med hensyn til inflationen og den intereuropæiske handel bliver løst. Imidlertid vil produktionen, selv om man når de opstillede mål, ikke være tilstrækkelig til både at skabe ligevægt på betalingsbalancens løbende poster og at sikre Europas befolkning en levestandard som før krigen.

Poul Bjørn Olsen.

PRISOPGAVER

I 1947 stillede Nationaløkonomisk Forening og Socialøkonomisk Samfund 3 mindre prisopgaver, jfr. tidsskriftets årg. 1947, side 69. Ved indsendelsesfristens udløb d. 1. juli 1948 var der indkommet een besvarelse af prisopgave nr. 3: «En redegørelse og en vurdering af de forhold, der påvirker det nuværende og det fremtidige boligbehov». De to andre prisopgaver var ikke blevet besvaret. Bedømmelsesudvalget der består af tidsskriftets redaktionsudvalg og redaktør fandt den indsendte besvarelse værdig til den udsatte belønning. Ved navnekuvertens åbning viste forfatteren sig at være cand. polit. Sven Dano. Besvarelsen er optrykt på side 41 ff i nærværende hæfte.